

HƯỚNG ỨNG NGÀY PHÁP LUẬT NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM 9/11

10 năm thực hiện ngày Pháp luật 9/11

Ngày 9/11 - ngày ban hành Hiến pháp năm 1946 được xác định là ngày Pháp luật nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (gọi tắt là ngày Pháp luật) đã được chính thức luật hóa trong Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2012; ngày Pháp luật được tổ chức nhằm tôn vinh Hiến pháp, pháp luật, giáo dục ý thức thượng tôn pháp luật cho mọi người trong xã hội.

Sau khi Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật được Quốc hội thông qua, UBND tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 49/KH-UBND, ngày 10/9/2012 hướng dẫn các cơ quan, đơn vị, địa phương trong tỉnh tổ chức triển khai thực hiện. Trên cơ sở đó, các cơ quan, đơn vị, địa phương đã xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật theo chức năng, nhiệm vụ của mình.

Qua 10 năm triển khai ngày Pháp luật trên địa bàn tỉnh đã được các địa phương, cơ quan, đơn vị, các tầng lớp nhân dân trong tỉnh tích cực hưởng ứng, thực hiện với nhiều hoạt động, cách làm sáng tạo, hiệu quả, mang lại hiệu ứng lan tỏa trong cộng đồng, góp phần xây dựng lối sống, làm việc theo Hiến pháp và pháp luật, nâng cao hiệu quả công tác xây dựng, thi hành và bảo vệ pháp luật, bám sát chủ đề, nội dung trọng tâm được cơ quan cấp trên chỉ đạo, hướng dẫn. Việc tổ chức thực hiện ngày Pháp luật có bản bảo đảm tính thiết thực, có trọng tâm, trọng điểm, gắn với chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan, đơn vị, địa phương và các sự kiện chính trị quan trọng của đất nước, của ngành, địa phương.

Từ năm 2013 đến nay, các cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương trên địa bàn tỉnh đã tổ chức 50.858 cuộc tuyên truyền, phổ biến pháp luật trực tiếp (thông qua hội nghị, tọa đàm, tập huấn, bồi dưỡng kiến thức pháp luật...) với sự tham gia của gần 5 triệu lượt người. Các cuộc tuyên truyền, phổ biến pháp luật trực tiếp tập trung vào việc phổ biến quy định của Hiến pháp, pháp luật, trong đó trọng tâm là một số lĩnh vực pháp luật như dân sự, hình sự, hành chính, tổ chức bộ máy nhà nước, bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND, đất đai, khiếu nại, tố cáo, lao động, giao thông, y tế, giáo

Cán bộ Đồn Biên phòng Trà Lý phát tờ rơi tuyên truyền Luật Biên phòng Việt Nam cho học sinh.

dục, bảo vệ môi trường, hôn nhân và gia đình, cán bộ, công chức, đầu tư, kinh doanh, phòng, chống tham nhũng, phòng, chống tệ nạn xã hội, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân... Các cơ quan, đơn vị, địa phương trên địa bàn tỉnh đã tổ chức 1.873 cuộc thi tìm hiểu pháp luật, thu hút 1.501.216 lượt người dự thi. Điển hình cuộc thi viết "Tìm hiểu Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam" đã thu hút được nhiều người tham gia dự thi nhất với 186.504 bài tham gia dự thi (chiếm 10,46% dân số của tỉnh) của 37 sở, ngành, đơn vị và 8 huyện, thành phố trên địa bàn tỉnh. Nhiều cuộc thi cũng thu hút được đông đảo cán bộ, công chức, viên chức và nhân dân tham gia như cuộc thi trực tuyến "Pháp luật với mọi người"; tìm hiểu Luật Bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND; Luật Cảnh sát biển Việt Nam; Luật Giao thông đường bộ; Luật Phòng, chống ma túy; Luật Phòng, chống bạo lực gia đình; Luật Bảo vệ môi trường; Luật Phòng, chống tham nhũng; Luật Hợp tác xã; cuộc thi viết "Sáng kiến, mô hình phổ biến, giáo dục pháp luật có hiệu quả cho thanh thiếu niên"; cuộc thi trắc nghiệm online "Tìm hiểu về phòng, chống xâm hại trẻ em" với chủ đề "Chấm dứt bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em"... Hình thức tổ chức các cuộc thi tìm hiểu pháp luật được thể hiện khá đa dạng như thi viết tìm hiểu pháp luật, theo hình thức sân khấu hóa, tìm hiểu pháp luật trực tuyến... bảo đảm phù hợp với nhiều đối tượng tham gia dự thi.

Để tuyên truyền, phổ biến pháp luật thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, qua mạng internet, Đài Phát thanh và Truyền hình Thái Bình đã xây dựng và phát sóng 228 số chuyên mục "Pháp luật và cuộc sống", gần 3.500 mục "Văn bản chính sách" (1 số/ngày), gần 500 mục hỏi đáp pháp luật. Báo Thái Bình phối hợp với các cơ quan, đơn vị xây dựng nhiều chuyên trang phổ biến, giáo dục pháp luật với nhiều lĩnh vực pháp luật được tuyên truyền trên Báo Thái Bình. Đặc biệt, từ năm 2019, Báo Thái Bình phối hợp với Sở Tư pháp xây dựng chuyên mục "Phổ biến giáo dục pháp luật và Trợ giúp pháp lý" với 1 số/tuần nhận được sự quan tâm, đón đọc của các tầng lớp nhân dân. Hệ thống loa truyền thanh của 260 xã, phường, thị trấn đã và đang hoạt động hiệu quả với trung bình mỗi tuần phát sóng 2 buổi tuyên truyền, phổ biến pháp luật. Ngoài ra, cổng thông tin điện tử, trang thông tin điện tử của các cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương cũng đã và đang phát huy tốt vai trò tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật. Các cơ quan, đơn vị, địa phương đã từng bước ứng dụng, phát huy được thế mạnh của mạng internet trong công tác tuyên truyền pháp luật, hướng ứng, tổ chức thực hiện ngày Pháp luật bằng nhiều hình thức.

Biên soạn, phát hành tài liệu phổ biến, giáo dục pháp luật (sách, tờ rơi, tờ gấp, tài liệu hỏi - đáp pháp luật...) là một điểm nhấn trong kết quả công tác phổ biến, giáo dục pháp luật với 4.057.422 bản sách, tài liệu pháp luật được cung cấp, phát hành tới các đối tượng tuyên truyền. Nội dung tài liệu bao gồm nhiều lĩnh vực pháp luật khác nhau, hướng tới nhiều đối tượng trong xã hội. Ngoài các hình thức trên, công tác hướng ứng, triển khai ngày Pháp luật trên địa bàn tỉnh còn được thực hiện bằng nhiều hình thức khác như: Tổ chức cung cấp thông tin, tư vấn pháp luật; trợ giúp pháp lý; hoạt động xây dựng pháp luật và theo dõi thi hành pháp luật; tổ chức các đợt cao điểm hưởng ứng, thực hiện ngày Pháp luật; hoạt động tiếp công dân; giải quyết thủ tục hành chính; giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân; thông qua câu lạc bộ; thông qua chương trình giáo dục pháp luật, giáo dục công dân trong các cơ sở giáo dục của hệ thống giáo dục quốc dân; niêm yết văn bản pháp luật, thủ tục hành chính tại trụ sở cơ quan, tổ chức; treo pa nô, áp phích, tranh cổ động tại trụ sở cơ quan, đường phố, khu trung tâm, các địa điểm công cộng... và các hình thức khác theo hướng dẫn của Bộ Tư pháp. Qua 10 năm triển khai Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật nói chung và triển khai ngày Pháp luật nói riêng đã có tác động lớn, góp phần nâng cao nhận thức của cấp ủy, chính quyền, đoàn thể các cấp đối với công tác này;

tác động tích cực vào quá trình xây dựng, thi hành pháp luật và bảo vệ pháp luật; góp phần hình thành ý thức chủ động tìm hiểu, học tập pháp luật và tự giác chấp hành pháp luật của nhân dân; phòng ngừa vi phạm pháp luật; giữ vững an ninh, trật tự an toàn xã hội; thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Có được những kết quả trên, công tác phổ biến, giáo dục pháp luật nói chung, công tác triển khai ngày Pháp luật nói riêng trên địa bàn tỉnh luôn nhận được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Thường trực Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh. Nhận thức của các tầng lớp nhân dân trong tỉnh về vai trò, ý nghĩa của ngày Pháp luật đối với đời sống xã hội ngày càng được nâng lên, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin, truyền thông đã giúp công tác phổ biến, giáo dục pháp luật và triển khai ngày Pháp luật được thuận lợi, nhanh chóng, hiệu quả hơn.

Bên cạnh những mặt thuận lợi cũng còn nhiều khó khăn và thách thức do nhận thức về vai trò, ý nghĩa của ngày Pháp luật đối với công tác quản lý nhà nước và đời sống xã hội chưa đầy đủ nên một số cơ quan, địa phương chưa chủ động, chưa tích cực trong công tác hướng ứng, tổ chức thực hiện ngày Pháp luật hoặc còn có tư tưởng trông chờ vào sự chỉ đạo, hướng dẫn của cơ quan cấp trên, tổ chức các hoạt động hưởng ứng mang tính phong trào, hình thức, thiếu hiệu quả. Nguồn kinh phí và trang thiết bị phục vụ công tác phổ biến, giáo dục pháp luật nói chung, công tác triển khai ngày Pháp luật nói riêng chủ yếu do ngân sách nhà nước cấp nên khó khăn trong việc đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ ở mức độ cao, chưa hình thành được các nguồn kinh phí, tài trợ khác cho hoạt động này. Hình thức hướng ứng, tổ chức triển khai thực hiện ngày Pháp luật chậm đổi mới, thiếu linh hoạt. Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong tuyên truyền, hướng ứng, triển khai ngày Pháp luật còn hạn chế nên hiệu quả khai thác, ứng dụng công nghệ thông tin trong triển khai ngày Pháp luật còn thấp. Qua đó đòi hỏi sự nỗ lực hơn nữa của các ngành, các cấp trong công tác phổ biến, giáo dục pháp luật nói chung, việc tổ chức ngày Pháp luật nói riêng trên địa bàn tỉnh.

NGUYỄN MẠNH DƯƠNG (Phó Giám đốc Sở Tư pháp)

Thượng tôn Hiến pháp và pháp luật

Cùng với việc xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật, công tác phổ biến, giáo dục pháp luật, đưa pháp luật vào đời sống xã hội trở thành yêu cầu cấp thiết, cần được thực hiện thường xuyên, liên tục và hiệu quả với nhiều hình thức, biện pháp phù hợp. Ngày Pháp luật là một trong những hình thức, biện pháp triển khai cụ thể nhằm đáp ứng yêu cầu đó.

Năm 2012, Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam đã thông qua Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật, có hiệu lực thi hành từ ngày 1/1/2013. Luật quy định: Ngày 9 tháng 11 hàng năm là ngày Pháp luật nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Việc lựa chọn ngày 9/11 là ngày Pháp luật vì vào ngày 9/11/1946, Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã thông qua bản Hiến pháp đầu tiên của nước ta - Hiến pháp năm 1946. Đây là sự kiện chính trị - pháp lý có ý nghĩa đặc biệt quan trọng mở đầu con đường phát triển mới của lịch sử lập hiến của đất nước.

Mục đích, ý nghĩa của ngày Pháp luật là để nhân dân thể hiện tinh thần tôn vinh các giá trị, vai trò đặc biệt quan trọng của Hiến pháp, pháp luật trong cuộc sống của mỗi con người và trong sự phát triển của quốc gia, sự hưng thịnh của dân tộc, đồng thời qua đó làm cho tinh thần thượng tôn pháp luật thực sự thấm sâu vào ý thức, hành vi, hoạt động của mọi người dân, của cơ quan, tổ chức và của toàn xã hội. Cụ thể như sau:

Thứ nhất, thượng tôn Hiến pháp và pháp luật:

Ngày Pháp luật được tổ chức hàng năm nhằm tôn vinh Hiến pháp và pháp luật, đề cao giá trị của Hiến pháp và pháp luật trong nhà nước pháp quyền, giáo dục ý thức thượng tôn Hiến pháp và pháp luật cho mọi người trong xã hội. Với ý nghĩa đó, mọi tổ chức, cá nhân tập trung nghiên cứu, tìm hiểu pháp luật, góp phần đưa các quy định của pháp luật vào cuộc sống, từ đó lan tỏa sâu rộng để tất cả các ngày trong năm đều là ngày Pháp luật.

Thứ hai, xây dựng niềm tin, tình cảm, thái độ ứng xử phù hợp với quy định của Hiến pháp và pháp luật: Pháp luật của nước ta bảo đảm nguyên tắc công bằng, minh bạch, ghi nhận, bảo vệ, bảo đảm quyền và lợi ích cho mỗi cá nhân và sự hài hòa các loại lợi ích trong xã hội. Ngày Pháp luật được tổ chức nhằm xây dựng ý thức bảo vệ pháp luật của toàn dân.

Thứ ba, để cao giá trị con người, xây dựng nhân cách tạo nên sự bền vững của ý thức pháp luật, của kỷ cương, phép nước: Ngày Pháp luật được tổ chức nhằm để cao giá trị con người, xây dựng nhân cách; để cao ý thức làm chủ, tôn trọng kỹ pháp luật; coi trọng các giá trị đạo đức tốt đẹp; ý thức trách nhiệm, nghĩa vụ công dân, lòng yêu nước, xây dựng lối sống, nếp sống văn hóa; bồi dưỡng ý thức và năng lực phát huy giá trị văn hóa dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại là những điều kiện quan trọng góp phần hình thành con người về mặt tâm hồn, nhân cách, để mỗi con người tự ý thức về mình, về cộng đồng, về

dân tộc, về đất nước. Đây chính là yếu tố tạo nên sự bền vững của ý thức pháp luật, của kỷ cương, phép nước.

Thứ tư, nâng cao hiệu quả xây dựng, phổ biến, giáo dục và thi hành pháp luật, đáp ứng yêu cầu xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân.

Thứ năm, hướng tới xây dựng nền văn hóa pháp luật: Văn hóa pháp luật rất hiện hữu, được thể hiện hàng ngày ở tất cả các lĩnh vực hoạt động của nhà nước, cá nhân và xã hội, trong nội dung, thực hành, áp dụng Hiến pháp, pháp luật, trong tất cả những vấn đề liên quan đến con người, quyền, tự do, trách nhiệm của con người. Để hình thành nền văn hóa pháp luật cần phải xây dựng lối sống tôn trọng pháp luật. Lối sống theo pháp luật thể hiện một trạng thái thường xuyên, thường ngày, được tạo lập từ các ứng xử theo pháp luật ở mọi lúc, mọi nơi, mọi hoàn cảnh; không đơn thuần chỉ là một hành động nhất thời mà trở thành thói quen.

Năm 2022 là tròn 10 năm thực hiện ngày Pháp luật. Việc tổ chức ngày Pháp luật năm nay là đợt sinh hoạt chính trị - pháp lý sâu rộng, làm cơ sở để triển khai thực hiện có trọng tâm, trọng điểm, hiệu quả, thiết thực nhiệm vụ chính trị, chuyên môn của các cấp, các ngành, các địa phương, đóng góp thiết thực vào thành quả chung của công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

PHONG PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT, SỞ TƯ PHÁP

Cán bộ, người dân xã Đông Á (Đông Hưng) được cấp tài liệu pháp luật về lĩnh vực an toàn giao thông đường bộ.

Chăm lo để trẻ em có cuộc sống tốt đẹp hơn

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nói: "Trẻ em như búp trên cành/Biết ăn, ngủ, biết học hành là ngoan". Câu thơ ngắn gọn nhưng thể hiện tình yêu thương tha thiết của Bác dành cho trẻ em. Đó cũng là lời nhắn nhủ của Bác dành cho các cấp, các ngành phải quan tâm, chăm lo cho thế hệ tương lai của đất nước. Thực hiện lời dạy của Người, những năm qua, tỉnh ta đã có nhiều hoạt động thiết thực chăm lo cho trẻ em để các em có cuộc sống tốt đẹp hơn.

Theo báo cáo của Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, toàn tỉnh hiện có trên 439.000 trẻ em, chiếm khoảng 22,6% dân số của tỉnh; trong đó có trên 5.500 trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt; gần 15.000 trẻ em có nguy cơ rơi vào hoàn cảnh đặc biệt. Để trẻ em được phát triển toàn diện, những năm qua, các cấp, các ngành trong tỉnh đã quan tâm thực hiện tốt các quy định của pháp luật, nỗ lực

Lãnh đạo Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tặng quà trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn đang được nuôi dưỡng tại Trung tâm Công tác xã hội và Bảo trợ xã hội.

bảo đảm thực hiện quyền trẻ em theo quy định. UBND tỉnh ban hành nhiều văn bản liên quan đến trẻ em nhằm cụ thể hóa Luật

Trẻ em; phân công nhiệm vụ cụ thể đối với từng sở, ngành, cơ quan, đơn vị và địa phương trong việc thực hiện các quyền của trẻ em.

Ông Bùi Văn Huân, Phó Giám đốc Sở Lao động - Thương binh và Xã hội cho biết: Thực hiện chức năng quản lý nhà nước

về trẻ em, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội đã tham mưu UBND tỉnh ban hành và triển khai thực hiện nhiều văn bản về bảo vệ, chăm sóc trẻ em, thực hiện quyền trẻ em, đặc biệt là phòng, chống xâm hại trẻ em. Các hoạt động tuyên truyền thông tin đại chúng về trẻ em và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật bằng nhiều hình thức như tổ chức hội nghị, tập huấn, tọa đàm, xây dựng pa nô, áp phích, tờ rơi, tờ gấp, sách mỏng, băng rôn, khẩu hiệu. Tăng thời lượng tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng về các hoạt động bảo vệ, chăm sóc trẻ em, phòng, chống xâm hại trẻ em. Từ đầu năm 2022 đến nay, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội đã tổ chức 32 hội nghị tuyên truyền, tập huấn về Luật Trẻ em, phân tích bảo vệ trẻ em, phòng, chống xâm hại, tai nạn thương tích trẻ em, thúc đẩy quyền tham gia của trẻ em, kỷ

năng phòng ngừa nguy cơ, tự bảo vệ trẻ em cho gần 3.000 cha mẹ, người chăm sóc trẻ em và trẻ em; phát hành trên 2.000 cuốn tài liệu, sách mỏng về phòng, chống xâm hại trẻ em, quyền tham gia của trẻ em, phòng, chống tai nạn thương tích, đuối nước trẻ em, chăm sóc y tế pháp triển toàn diện của trẻ em trong những năm đầu đời tại gia đình và cộng đồng. Cấp các sản phẩm truyền thông hướng dẫn an toàn cho trẻ em, hướng dẫn về chăm sóc sức khỏe tinh thần, tâm lý xã hội cho trẻ em trong đại dịch Covid-19.

Theo ông Bùi Văn Huân, hàng năm, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội đã thực hiện tốt công tác chỉ đạo, điều hành và giải quyết các vấn đề về trẻ em. Triển khai, hướng dẫn các đơn vị, địa phương thực hiện các văn bản của cấp trên; thường xuyên đón tiếp, kiểm tra, giám sát việc thực hiện các tác trẻ em, thực hiện quyền trẻ em tại địa phương, cơ sở. Hiện toàn tỉnh có 8/8 huyện, thành phố và 260/260 xã, phường, thị trấn đã thành lập, duy trì hoạt động ban

chỉ đạo bảo vệ, chăm sóc trẻ em và nhóm công tác liên ngành; kịp thời có ý kiến với cơ quan chức năng, với UBND cấp huyện ưu tiên giải quyết, bảo vệ quyền trẻ em đối với vụ việc trẻ em bị bạo lực, xâm hại. Phối hợp, triển khai và duy trì hoạt động các mô hình, điểm tư vấn, câu lạc bộ về bảo vệ, chăm sóc trẻ em như: mô hình trợ giúp trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt, mô hình chăm sóc sức khỏe sinh sản vị thành niên, điểm tư vấn tập cộng đồng và trường học.

Nhờ sự chung tay vào cuộc của các cấp, các ngành, đến nay tỷ lệ trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt giảm còn dưới 2,5%; tỷ lệ trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt được chăm sóc tại mô hình trẻ em như: mô hình trợ giúp trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt, mô hình chăm sóc sức khỏe sinh sản vị thành niên, điểm tư vấn tập cộng đồng và trường học. Nhờ sự chung tay vào cuộc của các cấp, các ngành, đến nay tỷ lệ trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt giảm còn dưới 2,5%; tỷ lệ trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt được chăm sóc tại mô hình trẻ em như: mô hình trợ giúp trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt, mô hình chăm sóc sức khỏe sinh sản vị thành niên, điểm tư vấn tập cộng đồng và trường học.

tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo đối với công tác trẻ em, thực hiện quyền của trẻ em; nâng cao hiệu quả hoạt động của ban chỉ đạo chăm sóc, bảo vệ trẻ em ở các cấp. Đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền, phổ biến, giáo dục Luật Trẻ em, thực hiện quyền trẻ em. Tăng cường phối hợp liên ngành, củng cố, kiện toàn và nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ làm công tác trẻ em ở các cấp, ngành liên quan. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc thực hiện quyền trẻ em. Kịp thời phát hiện và xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm quyền trẻ em. Đẩy mạnh công tác xã hội hóa để tạo điều kiện thực hiện tốt hơn các quyền của trẻ em.

Bảo đảm thực hiện quyền trẻ em không chỉ là nhiệm vụ riêng của ngành nào, cấp nào, mà cần sự vào cuộc mạnh mẽ của toàn xã hội. Các cấp, ngành, cơ quan, đoàn thể, địa phương cần chung tay xây dựng môi trường sống an toàn, lành mạnh để mọi trẻ em được phát triển toàn diện.

ĐỖ HỒNG ANH